

Opmerkelijk is het, dat de aanslagen op het leven van den keizer v. Bismarck er toe moesten brengen om de neutrale school op te geven. Wat de eenvoudigste man, die zijn bijbel eenigszins verstaat, weet, namelijk dat er niets dan ellende te verwachten is wanneer het opkomend geslacht zonder onderwijs in den Godsdienst opgeleid wordt, dit moest een groote geest als Von Bismarck eerst leeren verstaan toen door socialistische woelingen het leven van zijn vorst en ook van hem zelve, steeds meer gevaar liep.

Volgens den predikant, die den lijdendienst in het sterfhuis van Von Bismarck leidde, was de overleden kanselier een geloovige. Bismarck had den voorganger verzocht om bij zijn lijkhuis te spreken over 1 Cor. 15: 53-56, waarin de apostel jubelt: „Dood waar is uw prikkel? Hel waar is uwe overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.“

God heeft den ijeren kanselier geoordeeld, ons voegt het te wijzen. Als staatkundig persoon had Bismarck wel oog voor het schoone van het godsdienstig leven, maar voor het kerkelijk leven had hij geen hart. Dagelijks zocht hij stichting in boeken, waarin de geest der Broedergemeente doorstraalde. Dat hij ook steeds wilde belijden dat hij de groote uitkomsten zijner politiek dankte aan de leiding en de voorzichtigheid Gods, is bekend.

Men moet hem echter de eere toekennen, dat hij in de geannexeerde Lutherische provincien, de Unie, waarbij de Gereformeerde en Lutherische kerken onder één kerkbestuur worden verenigd, niet heeft doorgezien, zelfs moedelijk hij het streven naar de Unie niet aan. Aldus handelende werd de groote staatman niet geleid door de overweging, dat de Unie het kerkelijk bewustzijn en bij de Lutherischen en bij de Gereformeerden verzwakt, maar door de gedachte dat men in een nieuw aangewonnen land toch al zoveel moeilijkheden heeft te overwinnen, dat men er niet meerdere bij behoeft te scheppen.

Bekend is Van Bismarck's fiere uitdrukking geworden: „Wij Duitschers vrezen God, maar buiten God niemand“. Hij sprak dit uit in een groote redevoering in den Rijksdag, waarin hij de betrekkingen met het buitenland besprak op een moment toen de verhouding tot Rusland gespannen schien. Na het uitspreken dier redevoering werd de kanselier door het volk hartelijk toegesproken. Teekenaars gaven in beeld de krachtige indrukwekkende gestalte van Duitschland's eersten staatman weder, op het oogenblik waarop hij het gebouw van den Rijksdag verlaat en door het volk al jubelend wordt begroet. Maar of Von Bismarck het verstaan heeft, dat de vreeze des Heeren het beginsel is van alle wijsheid, ook van alle staatkundige wijsheid, is voor ons de vraag, of liever wij houden het er voor dat Von Bismarck's politiek niet door de vreeze Gods beheerscht werd. Dit neemt echter niet weg dat hij voor een groot deel gestreefd, een groot doel bereikt heeft.

Engeland. Hard tegen hard. Het voorbeeld van den heer Kensit die in de kerken gedurende de godsdienst oefeningen op luidruchtige wijze tegen de Roomsche praktijken der Ritualisten protesteerde, werkt aanstekelijk. De volgers van den heer Kensit gaan echter verder. Zij laten het niet bij woorden, zij gaan over tot daden, gelijk blijkt uit hetgeen er onlangs in Liverpool geschiedde. Toen in de Episcopale kerk St. Thomas van die stad, de predikant Ernest Underhill, de mis in optimo forma met koorknapen, misklokken, wie-rookgeur bediend had hoorde men het geroep: „Laat ons het altaar bestormen, weg met de lichten.“ Een ander lief de kreet aan: „Staat op voor Jezus“ en daarop ging het regelrecht op het altaar af. Met moeite gelukte het de politie om de strijdlieden terug te dringen en den dienstdoenden predikant voor mishandeling te bewaren.

In alle kringen vinden deze handelingen hooge afkeuring; in Ritualistische kringen sloten geweld met geweld te keeren. Treurig als het zoo gaan moet.

Gemengd Nieuws.

Zwitserland. Er wordt uit de stad van Calvin ons gemeld, dat den 10den Juni aldaar een verkiezing heeft plaats gehad voor twee predikanten die de Staatskerk dienen moesten. Het comitè dat zich verzamelde, of „orthodox“ noemt, beval twee predikanten aan, de heeren Louis Maystre en Théophile Möller. De een is modern en de ander orthodox. In Genève geldt het territoriaal stelsel, d. w. z. men rekent tot de nationale kerk te behooren allen die op het grondgebied van den Staat wonen, tenzij men opzettelijk verklaart er niet bij te willen behoren. Hoe het orthodoxe comitè er toe gekomen is om een modern tot kandidaat te stellen, zoo ons een randsel zijn, indien wij niet weten hoeveel de orthodoxie in Zwitserland en Frankrijk verlopen is.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

WOELIGE DAGEN.

XVIII.

Janowitz vond zijn heer in diepe gedachten verzonken, en waagde het niet hem daarin aanstonds te storen. Al spoedig vernam hij, dat er brieven voor zijn meester waren gekomen en hij vermoedde aanstonds, dat de inhoud het onderwerp was der overpeinzingen van den hertog.

Daarin bedroeg hij zich niet. Heer Ulrich had namelijk een schrijven ontvangen van zijn broeder George. Deze meldde, dat er in Wurtemberg en de aangrenzende landen een groote volkswedding was ontstaan, waarvan hij echter nog 't rechte niet wist, doch die wellicht aanleiding kon geven, dat de oude regering weder werd hersteld. Twee andere brieven kwamen rechtstreeks uit Wurtemberg en waren door oude, beproefde vrienden van den verdreven vorst geschreven. Ook in deze brieven werd gemeld van den opstand der boeren, en de schrijvers geloofden, dat indien de hertog zich gelijk andere ridders tot een aanvoerder der boeren stelde, hij met hun hulp gemakkelijk zijn rijk zou kunnen herwinnen, temeer wij zeer velen hem terugwensen, en het landvolk gehecht was en bleef aan zijn ouden vorst.

De hertog was nog altijd nadenkende over hetgeen hij gelezen had, en wat hem te doen stond, toen Janowitz weder binnentrad, om te zeggen dat het avondeten gereed stond. Zijne getrouwe dienaar, die hertog een oogenblik later met zijn dienaar aan tafel. Toen de maaltijd was afgeloopen sprak heer Ulrich ernstig:

„Mijn lieve Janowitz, we gaan denkelijk spoedig vertrekken.“

„Keert uw genade dan naar den Elzas terug?“ „Dat niet vriend, maar toch gaan we Zurich verlaten. Ik zou daar toch niet langer wenschen te blijven, nu ik er niet van dienst kan zijn; maar wij gaan naar Wurtemberg.“

„Naar Wurtemberg!“ riep Janowitz, verbaasd en verblijd tevens, „naar ons vaderland. Heeft uw Genade...“

„Ik heb brieven ontvangen“, was het antwoord, „die mij melden van een groote omkeering in heel Zwabenland en het kon goed zijn zijn dat ik mij daar nu bevond.“

Nu was het de beurt van Janowitz om te spreken, en te vertellen wat hij op straat had gehoord. De hertog luisterde aandachtig en sprak toen:

„Dat werpt op de zaak weer een gansch ander licht. Het best ware dat ik eens zelf den brief las, dien de smid gekregen heeft. Maar het zou openbaar verveken als ik er om vroeg. Gij moet eens zien Janowitz, of gij dien brief niet konnt te lezen krijgen.“

Reeds den volgende dag ging de edelknaap er op uit, wat trouwens volkomen naar zijn hart was, dat van verlangen brandde om zijn vaderland weer te zien en evenzeer om zich op een of andere wijze te onderscheiden. 't Viel hem niet moeilijk bij den smid, die meermalen voor den ridder iets verrichtte, een genegen oot te vinden, toen Janowitz vertelde dat hij zelf een Wurtemberger was en daarom groot belang stelde in den brief, waarvan hij, op straat zijnde, iets had hooren lezen.

„Welnu“, vroeg de hertog zijn bediende den volgende avond, „zijt ge al iets wijzer geworden?“

„Ik heb den brief zelf gelezen en overgelezen ook“, sprak Janowitz een weinig verlegen, „maar ik begreep hem niet best. Er staat in van een profet, die de overste is der boeren en hen beschermt. Ook heeft Dr. Maarten Luther hen gewaarschuwd, maar die profet — hij heet Munzer geloof ik — zegt dat Luther het niet de groote heeren houdt en dat men allen moet verdrijven die over het volk heerschen willen. Dan heb ik nog veel gelezen van gevechten en brandstichting, maar ik kon de plaatsen, waar alles is gebeurd, niet onthouden, en ook de namen van de menschen zijn mij vreemd. Ik had den brief willen meebrengen, maar...“

Hertog Ulrich begreep, dat zijn dienaar gedaan had wat hij kon en zei daarom:

„'t Is genoeg Janowitz, ik dank u. Ik zal ook schrijven en hoop weldra meer te vernemen. Als die profet, zooals gij zegt, wijzer wil worden dan Dr. Luther, zou ik vrezen dat hij een slechte zaak voorstaat, maar ik kan er niet recht over oordeelen. Het best is, dat wij zelf, zoodra ik antwoord heb, de reis aanvaarden. Ons vaderland ligt niet zoo ver van hier.“

Drie weken lang wachtte de hertog vergeefs antwoord op de brieven die hij gezonden had. Dit is lang, zal de lezer zeggen, thans kan men in dien tijd wel tienmaal heen en terug schrijven tusschen Zwitserland en Wurtemberg. Dit is ook zoo. Maar ge moet niet vergeten, vrienden, dat er destijds voor vele plaatsen nog geen eigenlijke gezegde brievenpost bestond. Met de groote handelsteden stond het wat beter, maar overigens moest wie een brief wilde verzenden of een bode betalen of wachten tot zich een gelegenheid ter verzending opdeed. Eerst langzamerhand is dit anders en beter geworden. Maar zelfs nog honderdvijftig jaar na de tijden waarvan we nu spreken kreeg onze raadspensionaris Jan de Wit, die ook eens vergeefs op brieven uit Oost-Europa wachtte, ten slotte dit wel wat kluchtig bericht (ik meen van onzen Zweedschen gezant): „De brieven zijn niet aangekomen, welke UEL, zond. Doch is de post excusabel (te verontschuldigen) alsoo hem de Polen in Achter-Pommeren 't hoofd hebben afgehouden.“

Of nu den bode van hertog Ulrich iets desgelijks was weervaren, zoodat hij „excusabel“ was, of hoe ook, genoeg, de hertog werd ten slotte het wachten moe, en maakte zich tot de afreis naar Duitschland gereed, vol verwachting van de dingen die hij er vinden zou.

AAN VRAGERS.

W. B. Het is met de namen bij andere volken al evenzoo gelegen als met de bij ons. Ze hebben van allerlei uit het dagelijks leven hun oorsprong. Zoo zijn dan ook de Engelse namen *Smith* en *Brown* en *White* dezelfde als ons *Smid*, *de Bruin*, en *de Wit* en *Johnson* of *Willems*, niet anders dan Janszoon, Willemsen of Willems.

Op de vraag waarom de Protestanten in Frankrijk wel eens *Huguenoten* worden genoemd moeten we het antwoord schuldig blijven. Er zijn wel vele gissingen, zoodat de naam is gegeven naar de legende van koning *Hugo*, die smachts spookte, of dat de naam een verbastering is van *Edigenoten* of Bondgenooten, maar dit al is zeer onzeker. Zulks is, vreemd genoeg, trouwens niet vele namen van partijen 't geval. Van waar h.v. komen de namen *Heischen* en *Kabelljanen* in onze geschiedenis, of *Tortet* en *Whier* in die van Engeland? Eerlijk gezegd weet het toetogte niemand.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Onstvedde, B. J. Lamberts, te Sleen (Dr.) — Smeek, B. A. T. van Dijken, te Aalten B. — Nieuw-Loosdrecht, Teunick, te Amersfoort.

AANGENOMEN: Harderwijk, P. Warmenhoven, te Alblasserdam. — Ezinge, W. Bouwman, te Lutjegast.

BEROEPEN: Joute, J. A. van Leeuwen E., te Harlingen. — Staphorst, J. Vonk, te Oldebroek. — Klundert, A. van der Sluis, te Monster. — Munsbommel en Alphen, A. H. Magdansa, te Terkaple. — Den Schans, H. A. Heijer, te Liden. — Oosterland, W. Roobol, te Oostvoorne. — Ransdorp, J. Biersens de Haan, te Hoogland. — Cortegene (N.-Bev.), J. J. van der Griet, te Giesse-Oudkerk.

AANGENOMEN: Havelte, J. M. Wilod Versprille, te Oldelshope. — Graft, J. W. K. Hoovers, te Stolwijk. — Wormer, L. J. van Hoor, te Peize. — Weldum, M. Tinga, cand.

BEROEPEN: Westerschelling, W. J. Aalders W. J. G., te Buisloot. — Wijk, E. W. J. Posthumus Meijjes Jr., te Heleneoord. — Opende, F. Tammen, te Leek. — Voor Aartswood, A. Stramrood, te Hitz. — Urmum. — Hium, J. D. Aelzinga, te Hilaard. — Anloo, H. Dingemans, te Irsium. — Oud-Beerland, J. Vonk, te Oldebroek o/d Veluwe. — Dongjum, E. Hazelhoff, te Scholjum.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinzenstraat.
No. 157.
AMSTERDAM.

Vrouwen uit de Heilige Schrift,
DOOR
Dr. A. KUYPER,
is op enkele exemplaren na uitverkocht.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

SABANRAB.
Bestel geen Scheurkalender voor dat U kennis hebt gemaakt met BARNABAS. Zie proefschild en bericht van uitgave.

EXCELSIOR.
Geïllustreerd Tijdschrift voor Nederlands Volk,
ONDER REDACTIE VAN
A. J. HOOGENBIRK
en
J. A. WORMSER.
Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs. à 8 pagina's) f 3.50.

INHOUD van het Nr. van 21 Augustus 1898:
Een oordeel Gods. — Melancholie. — De pachthoeve, V. — De heilige krokodillen van Maggir-Pir. — Onze leestafel.

BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Van de nieuwe uitgave der
STICHTELIJKE WERKEN
VAN
Dr. A. KUYPER,
ZIJN VERSCHENEN:
UIT HET WOORD, deelen I, II, III, IV. Prijs per deel f 1.75; gebonden f 2.25.
HOMIG UIT DEN ROTSSTEEN, deel I. " " " " f 1.50; " " f 1.90.
HOMIG UIT DEN ROTSSTEEN, " II. " " " " f 1.75; " " f 2.25.
VOOR EEN DISTEL EEN MIERT. " " " " f 0.60; " " f 0.90.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.
Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:
Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNING VAN DER OYE.
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.
De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen
KAPITAAL en LEEFRENTE tot elk bedrag.

Binnen- en Buitenlandsche Boekhandel.
Voorhanden de LEESBOEKEN, ATLASSEN en WOORDENBOEKEN, die gebruikt worden op het
GEREFORMEERD GYMNASIUM
en andere Inrichtingen van Onderwijs te Amsterdam.
VRAAG CONDIÏEN.
H. A. VAN BOTTENBURG, Singel 279.

F. LION CACHET,
Een jaar op reis
in dienst der Zending.
Met 80 ILLUSTRATIËN en KAARTEN.
Prijs f 5.25.
In fraaie stempelband f 6.75.

BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Zestig uitgesogte
Afrikaanse Gedigte,
VERZAMELD DOOR
F. W. REITZ,
(Oud-Président van den Oranje-Vrijstaat).
MET 49 ILLUSTRATIËN.
VAN
WILLEM STEELINK.
Prijs f 2. In fraaie stempelband f 2.50.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

P. VAN ELJK,
Firma JOHANNES KRAMER & Co
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS
Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN
en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen
tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

In mijn Generaal-Depôt, — gevestigd:
INTERNATIONALE APOTHEEK van ALBERT SOMMER
(Duitsch Gediplomeerd Apotheker)
Heiligenweg, hoek Singel, Amsterdam, —
zijn uitsluitend door mij verpakte en gepotentieerde medicamenten verkrijgbaar.
Het Depôt is in den laatste tijd aanmerkelijk vergroot. Ik verzoeke
vooral om op het Fabrieksmerk te letten, daar dit wordt nabootst.
Men adresseere: **Homoeopathisch Centraal-Depôt**
Dr. WILLMAR SCHWABE — AMSTERDAM.
Prijscourant en alle Brochures GRATIS verkrijgbaar.
Dr. WILLMAR SCHWABE.

De Vereeniging tot stichting eener Christelijke school te Broek o/d Akkerwoude, vermeldt met dankbaarheid de ontvangst der volgende giften:

a. Uit de Geref. Kerken: Dieren A f 5; Drahten f 5; Kollumerwaag en Westergest f 5;
b. Gev. in de coll. te R. f 1; te S. f 1; te H. f 0.97; te D. f 4;
c. Van Particulieren: Door Ds. G. H. v. K., van N. N. f 7.40; Meij. R. te 's Grav. f 1.20; Door J. S. S. te St. A. P., van O. A. f 6; van G. K., h. d. sch. te H. f 1; R. P. te A. f 3.50; J. S. te D. f 1; T. postm. D. f 1.30; van den onderw. A. B. te G. f 1.50, en verder geheel belangeloos door dien broeder bijeenverzameld, van M. v. d. L. te K. f 1, te Andijk f 17.50, te Zwartsluis f 21 (zie de specif. opgave in de Fr. Kerkh.). Door de ondergeteekende geconlecteerd te Utrecht f 73.50. Deze verantwoording loopt tot 16 Aug.

Vrienden van het Chr. onderwijs! Nog is de benoedigde som niet aanwezig. Bedenkt, we moeten eerlang beslissen aangaande den bouw. Och, helpt ons nu verder, opdat we met vermind hart kunnen zeggen: de som is er, — de Broek krijgt zijn zoo noodige school.
Namens het Bestuur,
R. J. FEITSMA, Sec.-Penningm.

Giften ten behoeve van „EFFATHA“,
van 1 FEBRUARI — 31 JULI 1898.

Busje mevr. L. te K. f 3, door H. R. te W.; A. W. f 0.80; H. J. A. f 0.60; G. M. f 0.60; P. C. M. f 0.60; T. V. f 0.50; G. H. K. f 0.50; A. J. A. A. f 1, D. A. G. f 0.60; F. te W. f 0.60; J. W. V. f 1; Jongel. verg. S. D. G. te V. door J. F. 4.53, 1/2 coll. Geref. Kerk te A. door W. N. de L. f 2.33, Chr. Meisjesverg. te A. door K. M. J. O. f 2.50, van diverse leden der Geref. Kerk te H. f 9, meij. J. M. V. te R. f 0.50, Diac. Geref. Kerk te Sch. L. door Ds. C. H. f 5, uit de kas der afl. te 's H. f 2.50, verzam. op de wekel. bijeenkomsten te N. door Ds. J. H. D. f 8.15, coll. te K. door Ds. G. H. v. K. f 27.60, coll. Geref. Kerk H. c. a. door P. L. f 1.21, N. N. te Vl. door J. Sch. f 1.50, gev. in de collecte Geref. Kerk Z. c. a. door Ds. P. K. f 2.50, Ds. M. K. te Sch. f 1, van Vl. te Sch. door Ds. K. f 0.50, gevonden in de coll. te B. door Ds. E. f 2.50, A. G. M. te H. f 5, Chr. Jongel. verg. „Josa“ te B. door P. C. v. E. f 1.47, gev. in de coll. te U. door J. D. f 1, Meisjesverg. te N. f 5, Jongel. verg. „Pred. 12“ te F. door H. v. d. M. f 2.50, Ds. W. M. te G. O. f 2.50, D. F. een kleine feestgave f 1, Diac. Geref. Kerk te R. f 1, uit de bus in het huis Effatha f 46.46, N. N. door v. S. te 's H. f 2.50, uit het busje meij. G. te 's H. f 2, meij. V. te 's H. f 1.50, uit het busje van meij. S. te 's H. f 1.45, uit het busje van J. te 's H. f 3.89, coll. Geref. Kerk te Z. door H. v. D. f 3.40, H. M. te A. door Ds. Bosch f 2.60, P. d. J. B. te A. f 2.50, coll. bruiloft Z. door H. W. f 3.12, gev. in het kerkje, te Z. door H. W. f 1, coll. openh. verg. te 's H. door den Bl. f 2.45, Centverg. der Jongel. verg. te A. door Ds. G. B. f 2.50, E. S. te ten P. f 0.50, F. B. te ten P. f 0.50, K. V. te id. f 1, fam. D. te Kr. f 0.50, J. St. te id. f 0.50, W. J. K. te id. f 1, W. S. ten H. te W. f 1, P. N. te W. f 0.50, H. H. te W. f 1, collecte geh. op de conferentie te E. door J. v. B. f 7.80, ged. coll. der Geref. Kerk te A. door J. B. f 60, gev. in de coll. Geref. Kerk te O. f 1, coll. Jongel. verg. „Paulus“ te D. door L. M. Str. 2.87, 1/2 coll. Geref. Kerk te F. door C. A. v. D. f 3.70, 1/2 coll. Geref. Kerk te E. door G. G. f 6.44, coll. Geref. Kerk te K. door B. L. f 8, 1/2 coll. Geref. Kerk te K. f 22.60 door C. K., gev. in de coll. Geref. Kerk M. door H. de H. f 1, J. H. f 1, N. N. f 1 door id., van een overledene door mevr. C. f 100, mevr. v. d. Br. te M. door Ds. van M. f 2.50, G. B. te Z. door prof. L. f 5.
Door den heer L. C. Oranje: van 1 Febr. — 30 Juni '98. Collecte jaarl. Jongel. en Jongel. verg. f 10, coll. jaarl. zangv. S. D. G. te L. f 4.36, O. K. te O. f 3, C. de B. te R. f 1, Ger. Jongel. verg. te Zw. f 5, door L. W. v. Giesen de L. uit de busjes no. 23, 24, 25, 26, 61, 62 en 63 f 10.96, door meij. v. d. H. van meij. H. B. te O. f 1, Wed. V. te id. f 1, C. K. te O. f 0.50, J. W. te O. f 1, J. R. te O. f 0.20, C. H. te O. f 0.50, C. J. te A. f 0.50, G. te A. f 0.50, A. J. v. d. L. te A. f 0.50, C. R. f 0.50, H. J. L. te A. f 1, meij. v. d. L. v. B. f 1, dames de P. f 1, mevr. V. f 2.50, J. de P. f 2, W. v. R. f 1, uit het busje te K. a/d R. f 1.00, meij. M. H. te R. te R. f 1, uit het busje van Ds. C. J. Gonda f 3.85, uit het busje van A. H. te Giesde f 8, door K. H. te L. van P. W. f 2, Weid. J. A. R. door Ds. A. te D. f 1, Geref. Kerk te N. f 3.85, verz. op het 35-j. huwelijksfeest van J. H. T. te R. f 2.60, door J. J. O. van de Zondagich. te 's Gr. f 1.01, J. Th. O. te Leiden f 0.50, uit het busje van B. v. N. te Zw. f 2, uit het busje van eenige catechisanten te Fr. f 2.50.

En zeg goedertieren eeuwigheid ware.
Ge herin bekeerde m die vóór j singlieders
Een diend uit d redeem, aldoor, in gen wil: 't verlost.

Dat ze n nen vrijgek en zondare Zone Gods waren, von iets zoo gro kelijks, dat en in over hun verlost der einde, 'm redeem En zoo n staan, waari bidding voo Dat één brengt hem gript hem trouwe Bo rael, dat tel weer uitred wondere Go in alle eeu Niet omd of het verd en bittere v de bron van Een goede tijd gebonde harding gest goedertieren en daarom En nu k moet het u der einde: Hij is goed in der eeuw Nu is het ken, zooals

Afrikaner, wees Uzelf!
Romantische Schetsen uit Zuid-Afrika,
DOOR
A. J. VAN DER WALT,
te Gatsrand (Z. A. R.).
Prijs f 1.75. — Gebonden f 2.25.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Afrikaner, wees Uzelf!
Romantische Schetsen uit Zuid-Afrika,
DOOR
A. J. VAN DER WALT,
te Gatsrand (Z. A. R.).
Prijs f 1.75. — Gebonden f 2.25.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.
Lidmaatschap jaarlijks f 5.—, waarvoor men voor minstens f 5.— ontvangt en bovendien uit het fonds der Vereeniging gratis voor f 5.— aan boeken bijkijst.
In 1898 verschenen reeds:
C. W. H. v. d. POST, Piet Uys. f 1.20 (Gebonden f 1.50).
F. BETTEX, Natuur en Wet. 2.75 (Gebonden f 3.40).
Een nieuw werk ter waarde van. 1.90
is ter perse, zoodat de leden in 1898 voor. f 5.85
aan nieuwe boeken ontvangen, behalve de f 5.— ter hunner keuze.
Voor BETTEX, Natuur en Wet, zie men de recensien in De Heraut, De Basijn, De Standaard enz.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHIEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Druk- en Courantdrukery: DE ROUYER KROON & BAKKER, Amsterdam.